

13.TATLI SU LEVREĞİ

Ülkemizde tatlı su levreği, uzun levrek, levrek veya sudak adı ile bilinen iki tür bulunmaktadır. Bunlardan birincisi sudak olarak bildiğimiz (*Lucioperca lucioperca*) türüdür. Deveciyan tarafından uzun levrek olarak bildirilmektedir. Bu tür Eğirdir gölünde yaşayan balık türüdür. Bu balık diğer türe oranla daha uzun yapılı, diğeri ise daha yüksek sırtlıdır. Diğer türün latincesi (*Perca fluviatilis*) olup ingilizcede 'yellow perch' olarak isimlendirilir.

Ülkemizde her iki balığa da tatlı su levreği denilmekte ise de biz burada (*Lucioperca lucioperca*) türü için sudak, *Perca fluviatilis* türü için tatlı su levreği terimini kullanarak bir karışıklığı engellemek istiyoruz.

13.1.SUDAK AVCILIĞI

Resim: Sudak (*Lucioperca lucioperca*) (Foto:Onur Akcay) ve diğer bir tür olan ve tatlı levreği denilen *Perca fluviatilis* (Foto:Rabia Kasal)

Sudak denilen tür bir çok baraj ve nehirlerimizde var olan yırtıcı bir balıktır. 100 gr.dan 5 - 6 kg. ağırlığa kadar olta ile avcılığı yapılabilmektedir. 15 yıl kadar yaşayabilirler. Dış ülkelerde 125 cm. boy ve 15 - 16 kg. dolayında olabildikleri bildirilmektedir. Sudak balığı bazı göllerimize dış ülkelere getirilerek bırakılmış olan bir türdür. Fakat Terkos gölünde eskiden beri yaşamakta olduğu Deveciyan'ın kayıtlarından anlaşılmaktadır. Yırtıcı bir balık olması nedeniyle bırakıldıkları göllerde diğer balıkların tükenmesine neden olduğu kabul edilir. Örneğin Eğirdir gölü sazan balığı bakımından zengin bir göl iken bu göle 1950'li yıllarda sudak bırakılması nedeniyle diğer balık türlerinde önemli azalmalar hatta bazı türlerin ortadan yok olduğu koyu, yan

gözlemlenmiştir. İlk yıllarda bu gölde çok iri sudak balıkları avlanmış, fakat sudakların yem olarak tüketebilecekleri diğer balıklar azalınca boy bakımından da küçülme olduğu gözlenmiştir. Bu uygulama ışığında, bir su kaynağına yeni türler ile balıklandırma yapılır iken çok dikkatli olunması gerçeği ortaya çıkar. Ne yazık ki ülkemizde bu gibi yanlış uygulamalar geçmişte yapılmıştır. Sudak ülkemizde bir çok iç su kaynağında yaygınlaşmıştır. Terkos gölü, Çubuk barajı, Hirfanlı barajı, Kesikköprü barajı, Kızıllırmak ve bir çok iç göllerimizde ve nehirlerde yaşamaktadırlar.

Vücut yapısı sazana göre daha ince ve uzundur. Turna balığına göre ise sırtının biraz daha yüksek olduğu görülür. Sırt kısımları nisbeten

Resim: Sudak balığı keskin dişleri ile tam bir etoburdur.

kenarları ise gümüş rengindedir. Özellikle genç bireylerde yan taraflarda enine 7 - 10 adet koyu bantlar görülür. Bu bantlar yaşlı balıklarda soluklaşır ve belli belirsiz bir durum alır. Sırtlarında birbirlerini takip eden ve ensiz bir yüzgeç zarı ile bağlanan iki adet sırt yüzgeçleri vardır. Kuyruk ve sırt yüzgeçleri üzerinde yüzgeç şualarını bağlayan şeffaf yüzgeç derileri üzerinde koyu lekeler bulunur. Etobur olduklarından, ağız içerisinde yutmayı kolaylaştıran bir diş yapısına sahiptirler. Kuyruk ve sırt yüzgeçleri üzerindeki ışınları birbirine bağlayan şeffaf zarlar üzerinde sıralanmış koyu esmer renkte lekeler mevcuttur. Yanakları genellikle çıplaktır. Ağız terminal, ağız açıklığı ise geniştir. Alt ve üst damakta iri ve bunlar arasında serpiştirilmiş küçük yumuşak dişler vardır.

Yan Pelajik bir tür olmakla beraber daha çok zeminde veya zemine yakın yüzerler. Kafa yapısı küçük ve biraz dar yapılıdır. Kendisinden küçük pek çok balığı yem olarak yakalamada çok beceriklidir. Canlı balık avlayarak tüketmeye alışık bir balık olduğundan balık benzeri kaşıklar ile başarılı şekilde avlanması mümkündür. Bu nedenle dış ülkelerde Turna balığı avında olduğu gibi sudak avında kullanılabilecek pek çok çeşit yapay yem geliştirilmiştir. Rengi bulunduğu bölgeye göre biraz koyu ve açık olabilirse de sarımsı kahverengiye yakındır. Gözleri oldukça iridir ve bulanık sularda bile avını kolayca görür ve avlayabilir. Gözlerinin güçlü olması nedeniyle gece avcılığı da başarılı olur.

Avrupa'nın birçok akarsu ve göllerinde yaygın olarak bulunur. Çok lezzetli ete sahip olması ve saldırgan balık olması nedeniyle gerek tüketiciler, gerekse sportif avcılar tarafından aranan bir balık türüdür.

Genel olarak ılık sulardan hoşlanırlar. Kış aylarında bulundukları sular soğusa bile yaz aylarında suyun ısınmasını isterler. Bu nedenle yıl boyu aynı sıcaklıkta olan soğuk sularda yaşama ortamı bulamazlar. Sakin, dip kısmı kumlu, az bulanık sulardan hoşlanırlar. Bu özellikteki göl ve barajlarda bulunmakla beraber, az bulanık akan nehirlerin sakin yerlerinde de yaşarlar. Örneğin ülkemizde Demirköprü Barajına bırakılmış ve bu barajda bulunmakla beraber buradan Gediz nehrine de yayılmışlardır. Fakat son yıllarda Gediz nehrinde su düzeninin bozulması ve kirlenme nedeniyle yok olmuş gibidir. Az bulanık sularda yaşadıklarından görme duyuları çok gelişmiştir. Dip kısmı otlu olan sulardan hoşlanmazlar. Oksijensizliğe fazla tahammülleri yoktur. En az 5 mg/lt. oranında oksijen bulunan ortamları severler. 6,5 - 8,5 pH derecesindeki sular uygun sayılabilir. Küçük yaşlarda oldukça hassastırlar ve kötü su koşullarında kısa sürede ölürler. Bu nedenle yetiştirilmelerinde ve yavru nakli konularında çok dikkatli olunması gerekir.

Sudaklar genellikle tatlı su balığı ise de tuzluluk derecesi % 06 olan sularda, nehir ağızlarında rahatça yaşayabilmektedir. Yavru dönemlerinde planktonlar ile beslenmeleri dışında hayatları boyunca etoburdurlar. Bu nedenle göllerde kendilerinden küçük balıkların kontrolünde önemli bir rol oynarlar. Özellikle insan gıdası olarak değeri az göl balıklarının tüketilmesi ve ete çevrilmesinde önemli bir balık türüdür. Ağız yapılarının Turna balığına (Esox sp.) oranla küçük olması nedeniyle ancak kendilerinden küçük olan balıkları yiyebilirler. Örneğin turna balıkları kendi büyüklüklerinin % 45 - 50'si kadar olan balıkları yutabildikleri halde, sudak balıkları ancak kendi büyüklüklerinin % 10 - 15'i kadar olan balıkları yiyebilirler. Bu nedenle küçük boylu balıklarla gıdalarını karşılarlar.

Sudak yavruları 4-6 cm. boya ulaşınca balık yavruları ve iri planktonları (gammarus) yutabilir. Daha sonra küçük balıklar, kerevit, yılan ve kurbağa yavruları da besin kaynakları arasına katılır.

Ergin Sudakların doğal ortamda besin

Resim: Sudak heyecanlı av veren bir olta balığı olarak bilinir.

seçiciliği de vardır. Bunlar arasında sıra ile *Osmerus eperlanus*, *Alburnus alburnus* (İnci gümüş balığı), *Cobitis tenia* (taş ısırıcı balık), *Cobitis minitus* (kaya balıkları), *Scardinius erythrophthalmus* türlerini diğer türlere tercih etmektedirler.

Yapılan deneylerde *Cyprinus carpio* (Sazan),

Leuciscus cephalus (tatlısu kefalı), *Varicorhinus* (In balığı), *Vimba vimba* (Eğrez) balıkları bulunduğu bir ortamda tercihen yukarıda belirtilen balıkları yedikleri, hatta onlar arasında da canlı olanlarını tercih ettikleri gözlenmiştir.

13.1.1.CANLI YEMLE AVCILIK

Esas olarak etobur bir balık olduğundan bahsetmiştik. Bu nedenle Sudak avında olta yemi olarak küçük canlı balıklar ile başarılı bir avcılık yapılır. Ege yöresinde özellikle Gediz nehrinden yakalanan ve Cime tabir edilen 3 - 4 cm. boyundaki canlı küçük balıklar ile avcılığı eskiden çok yaygındı. Oltaya iri balık gelme ihtimali yüksek olduğundan 30 numaradan daha ince misina kullanılmaz. Olta takımı 30 numara beden ve köstek olarak yapılabilir. Oltanın takılma ihtimalinin yüksek olduğu yerlerde 35 no.beden ve 30 numara köstek kullanmak yararlı olur. Böylece sık sık vuku bulabilecek takılmalardan beden kurtarılabilir. Canlı yem kullanıldığı için firdöndüden sonra 1,5 metrelik bir kösteğin ucuna, suyun akıntısına göre 50 - 60 gr.'lık bir kurşun ve kurşunun 50 cm. kadar üstüne 25 - 30 cm. misina ucuna da 10 veya 15 numara iğne takılır. Balığın ve kullanılan yemin iriliğine göre olta numarası da arttırılabilir. Bu konuda avı yapılan bölgedeki balığın iriliği dikkate alınır. Canlı yem bulunmadığı takdirde tatlı su istakozu (Kerevit) yavrusu veya parçası ve balık etleri de kullanılabilir. Fakat bu durumda av şansı biraz azalır. Canlı küçük balık kullanıldığında bölgede Sudak var ise av şansı çok yüksek olacaktır. Sudak avı genel olarak göl ve nehirlerde kıydan yapılır.

Bu nedenle balıkları ürkütecek hareketlerden sakınmak gerekir. Canlı yem avın başarısında en önemli konu olduğundan satın alınacak veya bir dereden avlanacak küçük balıkların av bölgesine canlı götürülmesi önemli bir konudur. Birçok amatör satın aldığı canlı balığın hepsini küçük bir kavanoza koyarak av bölgesine götürmeye kalkınca balıkların çoğunun öldüğünü görünce üzülme ve av şansını azaltmaktadır. Bu nedenle canlı balık naklinde geniş kap kullanmak ve araba aküsü ile hava veren küçük pompa kullanmak veya bu imkan yok ise büyük kapta canlı taşıma yanında sık sık balıkları kontrol ederek kabın suyunu değiştirmek veya suyu karıştırarak havalandırmak yararlı olur.

Canlı balığın oltaya takılır iken öldürülmemesi gerektiği de unutulmamalıdır. Aksi taktirde uzun zahmet ile getirilen yem oltaya takılır iken öldürülür ise amaç gerçekleşmemiş olur. Canlı takmak için oltanın hayvanın hayati kısımlarına (kalp, karın,vs) takılmaması lazımdır. Solungaçları zedelemekten sert yapılı olan galsama kapakcıkları balığı canlı tutmak için en iyi olta takılabilecek yerdir. Sudak balığının ağız yapısı geniş ve güçlü dişleri olduğundan hareketli yemin tümünü birden alır ve kolayca oltaya takılırlar.

13.1.2.ÖLÜ YEMLE AVCILIK

Ölü yemle avcılık yukarıda isimlerini verdiğimiz herhangi bir balık ile yapılabilir. Avcılık mümkün olduğunca sabah, akşama yakın veya gece yapılır ise daha verimli olur. Genel olarak iri balıklar derin suları sevdiğinden sığ sularda avlanmaya çalışmak pek iyi netice vermeyebilir. Diğer tatlı su levreğinde olduğu gibi sürü halinde gezmekten hoşlanırlar. Bu nedenle bir levrek yakalandığı zaman hemen oltayı tekrar atarak balıkların oradan ayrılmasına fırsat

vermeden balık yakalamaya çalışılmalıdır. Avcılıkta sakın olmak, gürültü yapmamak çok önemlidir.

Ölü yem ile avcılıkta turna avında olduğu gibi balık ile yemlenmiş oltanın sürütme şeklinde kullanılarak avcılığı da mümkündür ve oldukça yaygın kullanılan bir yöntemdir.

Tatlı su levreği yılın her döneminde avlanabilir. Yem olarak küçük balıklar yanında kurt ve solucan gibi yemler de netice verebilir.

13.1.3.YAPAY YEMLERLE AVCILIK

Sudak avı canlı ve ölü yemle yapılabilirdiği gibi yapay yemlerle de sürütme şeklinde de yapılır. Bu amaçla yapay yemler, çeşitli model kaşıklar ve rapalalar kullanılır. Yapay yemlerle yapılan avcılığın atçek ve sürütme yöntemi olarak iki şekilde olduğunu söyleyebiliriz. Atçek yöntemi isminden anlaşılacağı gibi yapay yemin sopa ile fırlatılıp çekilmesi yoluyla yapılır.

Sürütme yöntemi ise tekne ile yapılan avcılıktır. Avcılıkta teknenin sürati mevsimlere göre değişiklik gösterebilir. Balığın daha hareketli olduğu yaz aylarında teknenin sürati biraz fazla tutulabilir. Kışın ise teknenin biraz daha ağır hareket ettirilmesinde fayda vardır. Atçek yöntemi avcılık açısından zevk vericidir. Devamlı bir hareket durumu vardır. Bu nedenle

Resim: Sudak avı hatırası

sportif bir faaliyet olarak da iyi sayılır. Avcılıkta, avlanılan kıydan her yöne doğru atış ve çekme hareketi yapılır. Herhangi bir yerde balık yakalandığı taktirde aynı yere atılarak bir kaç balık daha yakalamaya çalışılır. Bu avcılıkta silikon yemler kullanılması yaygındır. Bu yemler çok çeşitli şekillerde yapılmakta olup bazı resimler metin içerisinde sunulmuştur. Hangi yemin başarılı olacağı konusunda kesin bir bilgi vermek zordur. Çünkü her türlü yapay yem ile başarılı olduğunu bildiren avcılar vardır. Bu nedenle sudak için önerilen yapay yemlerden bir kaç çeşidini yanınızda bulundurarak size göre başarılı olanını kullanmanız uygun olacaktır. Seçilecek şekil, renk, büyüklük bölgeye göre ayarlanacaktır. Bazı avcılar sudak balığının kırmızı rengi severek aldığını vurgulamaktadırlar. Fakat diğer renklerle de başarılı avcılık yapmak mümkündür. Sudak genel olarak dip balığıdır. Bu nedenle yapay yemin zeminde veya zeminden biraz yüksekte çekilmesinde yarar vardır. Hatta çekme sırasında yemin zemine değdiği hissedildiği an çekilmeye başlanır ve yemin yüzmeye başladığı hissedildiğinde biraz duraklama yaparak yemin dibe doğru düşmesi beklenerek tekrar çekmeye başlanarak avcılığa devam edilir. Bu aşamada, balığın oltanın duraklaması veya dibe doğru düşerken daha çok oltaya atladığı hissedilir. Eğer

avcılık yapılan zeminde oltanın takılabileceği ağaç kökü, dal vs var ise elbetteki olta takılma olasılığı da yüksektir. Bu nedenle bölgeye göre hareket ederek avcılık yapmaya çalışılacaktır. Otluk yerlerde takılma olsa da kopma olmayabilir ve olta otlardan kurtulabilir. Kullanılacak yapay yemlerin veya rapalaların ağır ve zemine batır tipte olması gerekir. Zira daha önce değindiğimiz gibi sudak zemin balığı olup derin suları tercih etmektedir. Kullanılacak ağırlık ve iğne boyları bölgede avlanabilecek balık iriliğine göre seçilecektir. İğnenin 2/0 veya balık iri olabileceks 4/0 olması önerilebilir. Yapay balıkların boyu 7 - 10 cm. olabilir. Kamış kullanımında kullanılacak misina 35 - 40 no olmalıdır. Kıydan kullanılacak sopalar 3 m. civarında, tekmeden kullanılacak sopalar ise daha kısa 2 - 2,5 m. civarında olabilir. Kıydan kullanılacak makaralar tercihe göre İngilizce surf casting denilen makaralar sınıfında çıkırık veya sabit makaralı tiplerden seçilmesi uygundur. Bu konuda o kadar çok tercih edilebilecek makara vardır ki burada bir örnek vermekten çekindik. Çok iri balıkların yakalanma olasılığı olan yerlerde denizlerde iri balık avında olduğu gibi kısa ve güçlü sopalar ile çıkırık tipi makineler düşünülebilir. Normal boy balık avında ise sabit makaralı makineler ile avcılık yapılabilir.

Resim: Rusya'daki pek çok su kaynağı sudak balığı bakımından çok zengindir ve olta ile sudak avı çok yaygındır. Yukarıda Rus avcılar için yapmış kaşık ve olta modelleri sunulmuştur. Sağ alttaki resimde ise sudak avında kullanılabilecek küçük balık örnekleri de verilmektedir. Bu resimlere bakarak sudak avında kullanılacak malzeme konusunda bir karar verebilir ve benzer yapay kaşıkları kullanabilirsiniz.

13.2.TATLI SU LEVREĞİ veya YEŞİL LEVREK

(*Perca fluviatilis*)

Resim: Tatlı su levreği. (Foto: Mehmet Kasal)

Etinin lezzetli olması nedeniyle levrek Fransızlar tarafından perdris des eaux douces (tatlı su levreği) olarak isimlendirilmiştir. Yurt dışında balığın yan tarafındaki zebra şeritleri nedeniyle zebra balık ve kaplan balık ismiyle de anılmaktadır. Olta balıkçılığı yapanlar tarafından ilgi çeken bir balıktır. Çünkü avcılığı zevkli ve heyecanlı olur.

Tatlı su levreği yollarındaki renkli şeritler ile kolaylıkla tanınır. 2 tane sırt yüzgeci vardır. Birinci yüzgeç 13-15 ışına sahiptir ki bu ışınlar insan eline battığı zaman acıtabilir. Bu nedenle avladıktan sonra balığı tutarken dikkatli olmak gerekir. Vücut pullarla kaplı olup pulların yapısı küçüktür. Fakat bu pullar vücuda oldukça sıkı bir şekilde bağlıdır ve temizlenmeleri biraz zor olabilir. Yurtdışında bu pulları kazımak için bir tahta üzerine bira kapaklarını çivi ile çıkarlar ve balığı sürterek pulları temizlemeye çalışırlar.

Ağzında küçük fakat keskin dişleri vardır. Bu ağız yapılarından predatör bir balık olduğu kolayca anlaşılır. Sırt hafif kambur ve başa doğru meyillidir. Solungaç kapağının ön kısmında çok sayıda girintiler bulunur, arka kısmında ise diken şeklinde bir çıkıntı vardır. Gözler arasında kalan kafatası bölümü pulsuz, yanak kısımlarına ucu tırtıllı yuvarlak pullarla kaplıdır. Sırt yüzgeçleri birbirine çok yaklaşmıştır. Birinci sırt yüzgecin üst arkasında siyah, büyük bir benek vardır. Karın, kuyruk ve anüs yüzgeçler portakal kırmızımsı, diğerleri renksizdir.

Suyu temiz ve berrak olan akarsu ve göllerde renkleri parlak; yüzgeçleri gösterişli parlak kısmen kızılımsıdır. Durgun sularda daha koyu renktedirler. Gelişim koşulları iyi ve besinin bol olduğu yerlerde, ortalama ağırlıkları 200 gr. dolayında ise de bazı balıklar 3kg.a kadar büyüyebilirler.

Tatlı su levreği doğal nehir ve göllerin balığı olmakla beraber bir çok baraj ve göle insanlar tarafından taşınmıştır. Bu nedenle oldukça yaygın olan bir balıktır. Su alanlarında kayalık taşlık yerlerde kök ve ağaç çökeltileri altında gruplar halinde yaşamayı severler. Yavruken sulara bulunan her türlü kurtçuk ve

böcekleri yiyerek geçirirler. Daha sonra boylarına göre uygun olan balık yavrularını yemeye başlarlar. Bu dönemden sonra tamamiyle bir etobur olarak yaşayacaklardır.

Yumurtaları oldukça ufaktır ve 2 mm.'den küçüktür. 20 cm. boyunda olan bir balık 200.000 civarında yumurta bırakabilir. Bu nedenle çok üreyen bir balık olduğu için süratli şekilde sayı artışı yaşanır ve uygun besleme koşulları bulabilirler ise aşırı şekilde çoğalabilirler.

Yeşil levrek oldukça sert karakterli bir balıktır. Oltaya yakalandığı zaman iyi mücadele verir. Bu nedenle avcılığı çok zevkli olur. Kıydan avlandığı gibi göl, nehir ve baraj gibi geniş sulara bot veya tekne ile avcılığı da zevkli bir şekilde mümkündür. Doğal olarak avcılığın başarılı olması için balıkların nerede bulunabileceği konusunda bilgi sahibi olmak veya tahminde bulunabilmek gerekir.

Avcılık 2 ile 5 metre arası derinliklerde kıydan yapılabilir. Çok sığ sulara gezmeyi pek

Resim: Tatlı su levreği. (Foto:Mehmet Kasal)

sevmediklerinden kıydan yapılacak avcılıkta oltanın bu derinliklere atılabileceği yerde olmanız gerekmektedir. Elbetteki sığ sulara da bazen avlanabilirse de daha çok 2-3 m.'den daha derin yerlerde avlanmaya çalışmak doğru olur. Genel olarak grup halinde bulunurlar. Bu nedenle bir yerde bir balık yakalandı ise aynı yerde devamının avlanması mümkündür. Grup halinde gezdiği için bir yerde avlayamıyorsanız yer değiştirmenizde yarar vardır. Bu nedenle sizden 100 m. uzakta bir başka balıkçı arka arkaya balık tuttuğu halde siz hiç tutamayabilirsiniz veya aksi de olabilir. Bu nedenle bir yerde balık yakaladığınız zaman hemen hiç beklemeden aynı yere oltanızı yemle-yerek atmanızda yarar vardır. Eğer bekler ve ara verirsiniz balıklar sürü halinden oradan ayrılacaklar ve av gidecektir. Bu nedenle hemen yemlenip oltanın suya atılmasında yarar varır. Bu levrek avında başarılı olmanın önemli sırlarından bir tanesidir. Çünkü balık sürüsü birden geldiği gibi, birden ayrılacaktır. Bu durumda sürünün tekrar gelmesi için bir süre beklemeniz gerekecektir. Artık sürü gelir mi gelmez mi şansınıza kalmış. Elbette bu davranış küçük göletlerde farklı olabilir. Küçük sulara farklı bir davranış gösterebilirler ve balıkların dağınık gezmesi de mümkündür. Buradaki davranış balıklardan beklenen normal davranış olmayacaktır ve geniş sulara gruplar halinde gezmeleri bu balıklara ait özel bir davranıştır. Eğer bir suda belirli bir derinlikte balık avlamışsanız ve su küçük bir gölet ise burada balık avlama şansınız fazla olacaktır. Su alanı küçük olduğu için balıklar genel olarak bulundukları yerleri korumak için bu yerlerden pek ayrılmak istemedikleri düşünülmektedir.

Resim: Levrek avı için önerilen yapay ve doğal yem çeşitleri

Levrek için hafif takım kullanmak başarılı sonuç verdirebilir. Bazı avcılar tek parçadan yapılmış 1,5 - 2 m. boyunda çok hassas sopaları tercih ederler. Bazı avcılar ise 2,5 m boyundaki sopaları tercih ederler. Fakat genel özellik sopaların hafif ve hassas olmasıdır. Sopaların en az 2 kg. ağırlığa dayanıklı olmaları gerekir. Eğer aynı bölgede turna ve levrek bulunuyor ve her iki

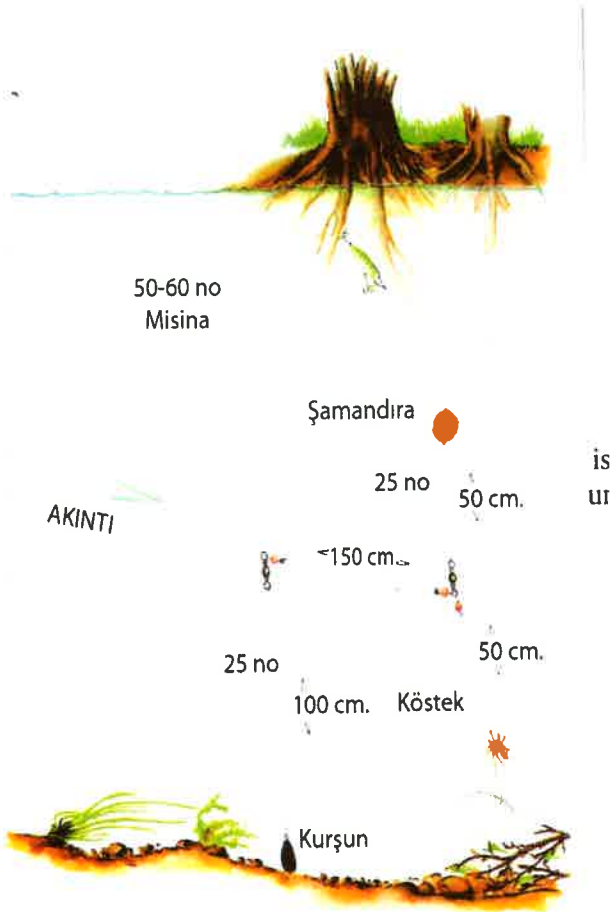
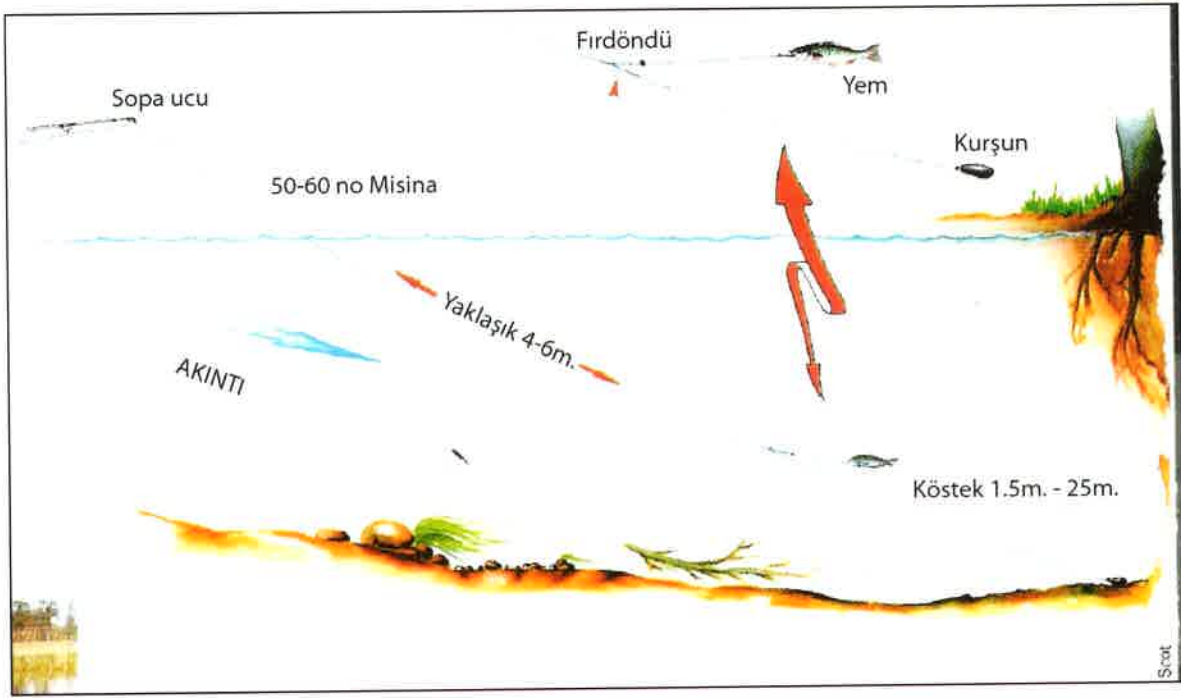
balığı da avlama olasılığı var ise daha güçlü takım kullanılmalıdır. Kaşık kullanılacak ise parlak kaşıklar tercih edilmelidir. 7 - 8 cm. boyunda olan kaşıklar ile iyi netice alınabilir. Bu konuda denemeler yapmakta yarar vardır. Bazı durumlarda 3 - 4 cm. boyundaki küçük kaşıklar ile daha iyi netice alınabilir.

13.2.1.AV TAKIMI

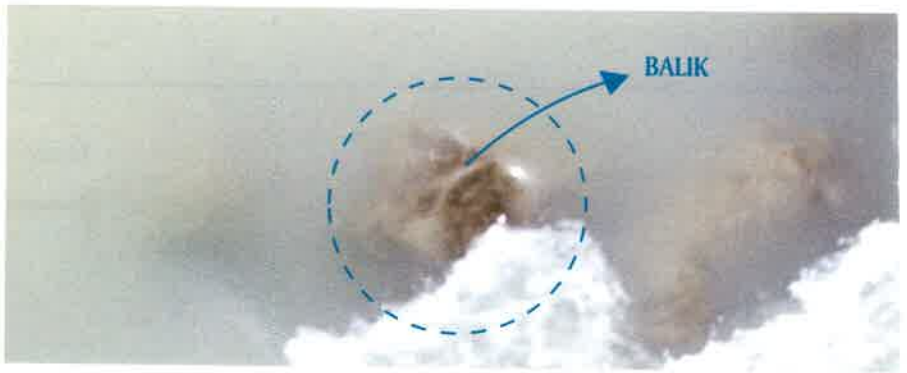
Yemli olta ile tatlı su levreği avında kullanılacak oltalar çok keskin olmalıdır. Bu nedenle yanınızda mutlaka yedek iğne bulundurmalı ve olta körleştğinde mutlaka yenilenmelidir. Yemler pek iri tutulmamalıdır. Levrekler yemleri didikleyerek almazlar, genel olarak bütün olarak yutarlar. Bu nedenle iri yem başarı oranını azaltabilir. Yaz aylarında yem biraz daha büyük tutulabilir ise de 3 - 4 cm.'den büyük olmaması daha iyidir. Bu ölçüyü bölgede yakalayabileceğiniz balık iriliği belirleyecektir. Mümkün olduğu kadar ince misina kullanılmalıdır. Balığın ağırlığı yarım kg'ı geçmiyor ise 0,25 no misina bile kullanılabilir. Kullanılacak iğne de pek büyük olmamalıdır. Eğer balık çok bol ise kaşık vs. kullanmak yararlı olabilir. Fakat balık az ise doğal yem kullanmak daha başarılı sonuç verecektir. Özellikle kıydan avlanmada doğal yem daha iyi sonuç verir. Ama bu kaşık ve diğer yapay yemler ile başarılı olunamaz anlamını taşımaz. Mümkün olduğu kadar renkli ve parlak yemleri tercih ettikleri gözlenmektedir. Bu nedenle yem takılsa bile yukarıda küçük resimde verildiği gibi kırmızı

yapılı ve yemli olta daha etkili olacaktır. Canlı yem ile avcılığı daha başarılı sonuç verir. Eğer kanuni engel yok ise ve canlı yem bulabiliyorsanız levrek olan yerde av yapamamanız mümkün değildir. Avcılıkta bir tek yöntemle yetinmeyip burada belirtilen yöntemleri deneyip sizler için en uygun olanını bulabilirsiniz. Elbette ki bu oltaçılık sabır işidir, sabırlı olur ve yeniliklere açık olursanız mutlaka başarılı bir sonuca ulaşır ve avcılık zevkini devam ettirebilirsiniz. Sıcak yaz aylarında balığı derinde aramalısınız. Sabah erken veya

Resim: Sudak Avlama Anahtarı.

Resim: Tiriviri misinadan örülmüş ve bay kısmına kurşun takılmış basit bir malzemedir. Sağ alt resimde pek belli olmasada suda kalmış bir tiriviriya yakalanmış bir balık görülmektedir. Balık bu resim çekildiğinde canlı idi ve kurtarma olanağı da yoktu. Burada ne kadar canlı kalacağı ve ne kadar süre sonra öleceği de belli değil. Bir süre sonra bu balık ölsede bir taşa takılı kalmış olan tiriviri daha yıllarca öldürücü görevine devam edecektir (Yer: Ceyhan nehri)

TIRIVIRI GERÇEĞİ

BALIKLARA YAPILAN İNSANLIK DIŞI ZULÜM

Tiriviri son yıllarda özellikle iç sularda balık avlamak için kullanılmaya başlanan bir malzemedir. Kim başladı ise özellikle iç sularımıza bir kabus gibi çöktüğü kesin. Genel olarak ince misinadan, farklı göz genişliğinde örülmüş 80-100 cm uzunluk ve çapında ağ torba şeklinde basit bir yapısı vardır. Resimde görüleceği gibi bir kurşuna bağlanan ağ suya atıldığında yanından geçen balık ağa takılarak yakalanmakta. Olay sadece yakalama aşamasında kalsa belki bir av malzemesi olduğu savunulabilir, ama esas felaket kullanılma aşamasında ağın su içerisinde bir taşa veya ilişkene takılması ve orada kalmasından sonra başlamaktadır. Bu olay her avcının başına birçok kez gelmektedir. Ucuz bir malzeme olması nedeniyle çocuk pek çok kişi ava giderken 3-5 tane yanında götürmekte ve suya takılan ağın bir yere takılarak su ortamında kalmasını doğal bir olay olarak görmektedir. Halbuki gerçek çok acıdır. Öyle ki böyle bir misinanın su içerisinde çözünmesi yıllar alacaktır ve ağ olarak suda kaldığı sürece yanından geçen birçok balık bu tuzağa düşecektir. Balık su içerisinde olduğu için günlerce bu ağda sağ kalmakta ve belirli bir süre sonra elbette ki büyük bir eza ve işkence altında ölmektedir. Şimdi düşünelim.

Resim: Bu çocuk yaştaki meraklının bu av aletinin etkileri konusunda bir bilgisi olduğunu sanmıyoruz. Ama ne yazık ki bu gencin yakınında bu ağı kullanan pek çok orta yaşlı kişilerde vardı. Resim Ceyhan kazası köprü üzerinde çekilmiştir (Mart 2008).

BALIKTA BİR CANLIDIR.

Günlerce bir ağa takılmış olarak işkence görerek ölen bu balıklara yapılan insanlık dışı bir davranı değil de nedir. Olta avcılığında balık yakalanır ve olay biter. Ama burada ağ uzun yıllar öldürme işlevini devam etmekte hele bölgede onlarca ağın su içerisinde kaldığı düşünülür ise bu işlev sonucu bölgede balıklar üzerinde öldürücü ve yok edici olarak bölgedeki yıkımına devam etmektedir Ayrıca bu gibi yerlerde oltaların bu ağlara takılması nedeniyle olta avcılığı da bu yerlerde ölmektedir

Bu nedenle TIRIVIRI kullanımı kesinlikle yasaktır. Kullanmak ve kullanıma hoş görmek suçtur. Sularımızda yıkıcı bir ortam yaratan bu malzemelerin kullanılması konusunda herkes kendi üzerine düşen görevi yapmalı, bu malzemeyi kullananlar uyarılmalı ve aydınlatılmalıdır. Çünkü bu malzemeyi kullanan bazı kişi ve özellikle çocukların olay hakkında pek bilgi sahibi olmadıkları anlaşılmaktadır. Bu konuda idarecilere, ilgililere, tüm öğretmenlerimize önemli görevler düştüğü inancındayız. Özetle tüm olta avcıları, Kaymakamlarımız, Belediye başkanları, Muhtarlar ve Bölgesinde olta avı olanağı bulunan ve TIRIVIRI kullanıma olasılığı olan her yerde bu konuya önem vermeliler ve dinamitten bile daha acımasız ve etkili olan bu avlanma yöntemini kesinlikle engellemelidirler.

Mücedelenin bir yolu da özellikle bu malzemeyi satan kişilerden, köy bakkallarından geçmektedir. Bu nedenle nerede satıldığını görürseniz insanlık adına mutlaka idarecilere şikayet ediniz. Çünkü Tarım Bakanlığı sirkülerinde kesinlikle yasaklanmış bulunmakta, imalatı, satımı ve kullanımı suç sayılmakta ve bu suçu işleyenlere karşı aşağıdaki maddeye göre tüm idareciler yetkili kılınmış bulunmaktadır.

Sadece biraz dikkat ve sorumluluk bekliyoruz. (Prof Dr. Atilla ALPBAZ)

Madde 11.Yemlik uzatma ağı dışında her türlü ağın (germe, uzatma, sürütme, serpme, pinter, çevirme, tırvırı gibi) iç sulardaki amatör avcılıkta kullanılması yasaktır. Yemlik uzatma ağının uzunluğu 5 metre, yüksekliği 1.5 metre, göz açıklığı 28 mm.'den büyük olamaz.

Madde 16.-(Su ürünleri Kanunu- Madde 33)Tarım ve Köyşleri Bakanlığı teşkilatında ve Bakanlığa bağlı su ürünleri ile ilgili teşekküllerde su ürünlerinin, deniz ve iç suların koruma ve kontrolü ile görevlendirilen personel ile emniyet, jandarma, sahil güvenlik, gümrük ve orman muhafaza teşkilatları mensupları, belediye zabıtası amir ve mensupları, kamu tüzel kişilerine bağlı muhafız, bekçi ve korucular ile emniyet ve jandarma teşkilatının bulunmadığı yerlerde köy muhtar ve ihtiyar heyeti üyeleri bu Kanunla ve bu Kanuna istinaden konulan yasaklardan dolayı, bu Kanun kapsamına giren suçlar hakkında zabıt varakası tutmak, suçta kullanılan istihsal vasıtalarını ve elde edilen su ürünlerini zapt etmek ve bunları 34 üncü madde hükmü saklı kalmak şartı ile adli mercilere teslim etmek; ek madde 3'te yer alan hükümler çerçevesinde idare" para cezalarını kesmekle vazifeli ve yetkilidirler.

Resim: Bir seyahat sırasında rastlanan bir nehirde balık şansı denemesi (Atilla Alpbaz). İnsan ayağı değmemiş derelerde alabalık şansı (Foto: Barış Demir). Pek çok meraklı göl ve göletlerde balık avlamak için şişirme botlarıyla gezerler ve av şansı ararlar.